

IMMIGRACIÓ: REPTES EN EL CONTEXT ACTUAL

Posicionament de la Comissió de les Migracions

Catalunya, i l'Estat espanyol en el seu conjunt, han passat **de ser un país d'immigració a un país d'emigració**. Al 2011 el nombre de persones que van marxar de Catalunya va ser major que el nombre de persones que hi van arribar, deixant un **saldo migratori negatiu de 36.313**, segons dades de migracat.cat. La situació de crisi, que fa que es deixi de ser un país d'atracció, i l' "èxit" del control de les fronteres, han frenat els fluxos d'arribades, mentre moltes persones, immigrants majoritàriament, estan tornant als seus països i/o marxant a d'altres.

Ens trobem, doncs, en un **canvi de tendència** i en un moment crucial per invertir els nostres esforços en la creació d'un model de **societat plural i intercultural que integri la diversitat** en les diferents esferes de la societat, promogui el **reconeixement de l'altre** i fomenti la **interacció entre persones de diferents cultures**, alhora que resolgui aquells problemes que s'han anat cronificant en els darrers anys. Catalunya és una societat diversa, i aquesta és una realitat que no canviarà; la majoria de persones immigrants que viuen a Catalunya porten anys aquí, coneixen l'idioma, l'entorn, el funcionament social, els nostres codis culturals, etc., i els seus fills han nascut a Catalunya. Per tant, **és el moment de passar de l'acollida a la integració**, entesa com l'adquisició de drets i la normalització de la diversitat, i treballar en la creació d'un nosaltres inclusiu i plural que integri la diversitat. Les persones immigrants han de ser percebudes **com a actors socials amb capacitat crítica**, i no com a receptors de serveis públics. Entre tots i totes, a través de la interacció, hem de crear una societat intercultural.

Tenim la **responsabilitat**, com a societat, d'afavorir la integració de les persones que ja estan aquí, **de trobar la manera d'acomodar-nos**. Cal canviar de mentalitat: no podem seguir fent el mateix. Hem de passar de l'acollida a l'acomodació de la diversitat: un procés a través del qual tothom canvia, producte de la interacció. En aquest procés és important tenir en compte que **la identitat és complexa, dinàmica i polifònica**; hem d'acceptar i integrar aquesta complexitat i entendre els efectes perniciosos de la tendència a simplificar la cultura de l'altre. Aquesta visió tancada de l'altre té efectes, ja que com més s'ataca la nostra identitat, més fem per defensar-la, ja sigui generant lluites col·lectives o produint un tancament intern. Alhora, hem de **permetre que les persones siguin el que volen ser**, sense encasellar-les en un comportament determinat. Cal que reconeguem la complexitat de totes les identitats.

Des de la Comissió de les Migracions d'ECAS apostem per treballar en un **discurs inclusiu i útil que integri el "nosaltres-ells"** sense fer desaparèixer les especificitats i la complexitat de cada col·lectiu. Cal que ens centrem en el **valor positiu de la diversitat**. Ens falta aquest segon pas, i **el context actual és una oportunitat** per fer-lo, per valorar a l'altre i l'enriquiment que suposa que els catalans puguin parlar urdú, àrab, xinès, etc.

Aquest moment és clau per:

- **Reconèixer l'altre**: treure la immigració de la invisibilitat. Els **mitjans de comunicació** no saben pronunciar els seus noms, els dels seus orígens ètnics, els de les seves cultures, etc. Cal treballar especialment en el **món educatiu** fer que les persones immigrants siguin protagonistes.
- **Treballar la confiança i la pertinença**: dirigir-se a les persones immigrants com a "aquella gent" denota que no hi ha confiança. Cal crear pertinença. Cal cercar **nous espais d'interacció de vincles socials**. Les persones immigrants se senten encara molt immigrants. L'etiqueta està molt present.



IMMIGRACIÓ: REPTES EN EL CONTEXT ACTUAL

Posicionament de la Comissió de les Migracions

- **Crear ciutadania:** Cal treballar perquè tothom se senti part de la societat. Cal que les persones immigrants facin crítica social i **renovem entre tots i totes el contracte social**.

El canvi de tendència en els fluxos migratoris fa que el moment actual sigui idoni per afrontar, en paral·lel a l' esmentat, les **problemàtiques i/o situacions sense resoldre** que afecten específicament la immigració, com són:

- La situació de les **persones subsaharianes** arribades a les Illes Canàries i traslladades a diferents indrets de la península amb una ordre d'expulsió. A Catalunya hi ha assentaments de subsaharians que viuen en condicions molt precàries de pobresa, que es dediquen a vendre ferralla i/o a la venda ambulants en condicions d'extrema vulnerabilitat. Tenint en compte que són unes 600 persones i que els diferents governs en són responsables, se'ls podria **regularitzar i dissenyar programes d'acompanyament** per afavorir la seva integració social.

- Els **Centres d'Internament d'Estrangers (CIE)**. És un moment idoni per promoure el seu **tancament definitiu**, ja que privar de llibertat una persona que no ha comès cap delictes és una aberració i suposa una greu discriminació. La pròpia llei d'estrangeria especifica que l'internament en un CIE ha de ser una mesura excepcional, havent-hi altres mesures previstes, com les sancions administratives. Per tant, **l'existència d'aquests centres no està justificada**.

- Cal promoure una **ciutadania combativa** i exigir que se sigui **institucionalment bel·ligerant amb qualsevol manifestació xenòfoba o racista**. S'ha de rebutjar públicament, i amb arguments clars, qualsevol iniciativa o proposta política que cerqui discriminar les persones en situació irregular i/o pel fet de ser immigrants, així com qualsevol iniciativa que utilitzi com a justificació de la crisi la necessitat de prioritzar els autòctons. Fins fa poc es rebutjaven públicament les declaracions xenòfobes; en l'actualitat, en canvi, es pronuncien en un **context de passivitat institucional** que resulta absolutament contrari a la creació d'una societat cohesionada que promogui la interacció de les persones i respecti els drets humans.

El **RD 16/2012** aprovat per l'Estat espanyol, **que nega l'assistència sanitària a les persones en situació irregular**, n'és un clar exemple: significa la institucionalització de la discriminació per part dels poders públics, doncs és el propi Govern qui utilitza arguments confusos i falsos per retirar drets fonamentals a determinades persones. En un context de passivitat, mesures com aquesta **-inacceptable des de la perspectiva dels drets humans-** es duen a terme sense gaire rebombori i posen en risc la cohesió social. Però **quan la llei és injusta i genera desigualtats** –o les agreuja–, cal apel·lar a la **desobediència**.

ECAS és una federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social que agrupa 85 organitzacions sense afany de lucre que atenen 795.000 persones l'any. L'atenció directa que presten les organitzacions membres d'ECAS i la tasca de la pròpia federació per vertebrar el sector es fonamenten en voluntat de transformar la societat per fer-la més justa i igualitària. En la nostra tasca diària prioritzem l'atenció a col·lectius en situació o risc d'exclusió per tal que els drets de totes les persones es facin efectius i possibilitin l'exercici de la plena ciutadania.

ECAS compta amb diferents comissions de treball, entre elles la Comissió de les Migracions, composta actualment per: Gisela Oliva_Casal dels Infants, Saray Bagaza _ Fundació Surt, Ferran Rofin_Fundació Comtal, Sergi Gabernet_Fundació Mercè Fontanilles, Gisela Cardús_ACCEM, Llorenç González_Iniciatives Solidàries, Marta Bàrbara_Punt de Referència, Rosa Maria Marin_Fundació Akwaba, Carles Gil_Fundació Servei Solidari, Maria Nadeu_Fundació Salut Alta, Raúl Martínez_CEPAIM, Paolo Leotti_ ACISI, Anna Solà_La Formiga, Rosa Barenys _ Associació Atlàntida i Àgata Sol_coordinadora de la Comissió. Té per objectiu contribuir a la convivència i la cohesió social a Catalunya promovent la integració social de les persones immigrants a Catalunya i parant especial atenció als joves immigrants.
